

Hyväksytty 10.12.2020

Dnro FIMEA/2020/007559

LÄÄKEINFORMAATION KOORDINAATIORYHMÄ TOIMINTAKERTOMUS KAUELTA 2018–2020 SEKÄ LYHYT YHTEENVETO STRATEGIAKAUDESTA 2012–2020

1. JOHDANTO

Lääkeinformaation koordinaatioryhmän (jatkossa koordinaatioryhmä) on Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (jatkossa Fimea) asettama työryhmä, jonka tehtävänä on lääkeinformaatiostrategian (Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea 2012) mukaisesti:

- edistää ja koordinoida lääkeinformaation kehittämistä Suomessa
- seurata ja kommentoida lääkeinformaatioverkoston työryhmien kehittämisprojektien työtä
- koordinoida lääkeinformaatioon liittyvää tutkimusta sekä
- edistää kansainvälistä yhteistyötä.

Tässä toimintakertomuksessa kuvataan lääkeinformaatioverkoston kauden 2018–2020 aikana toteutetut toimenpiteet. Kauden päätavoitteet olivat

- vakiinnuttaa luotettavaa lääkeinformaatiota edistävä moniammatillinen, verkostomainen toiminta vahvistamalla lääkeinformaatioverkoston työryhmien välistä yhteistyötä,
- kasvattaa tietoisuutta lääkeinformaatioverkoston ja sen jäsenten tuottamasta korkealaatuisesta materiaalista ja edistää sen saavutettavuutta,
- edistää luotettavan lääkeinformaation hyödyntämistä ja vaikuttavuutta potilaiden järkevän lääkehoidon toteutumisessa sekä
- vaikuttaa siihen, että hyvät lääkeinformaatiokäytänteet toteutuvat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistuksessa (= SOTE -uudistus). Hyvien lääkeinformaatiokäytänteiden toteutumista varmistamme tukemalla ja edistämällä Rationaalisen lääkehoidon toimeenpano-ohjelmassa lääkeinformaatioon linkittyvien toimenpiteiden jalkautumista käytäntöön.
- Lisäksi yhtenä päätavoitteenamme on päivittää kansallinen lääkeinformaatiostrategia vuodesta 2020 eteenpäin vastaamaan ajan mukaisia ja alati muuttuvia luotettavan lääkeinformaation tarpeita.

Kauden 2018–2020 visio

Vuoden 2020 loppuun mennessä järkevää lääkehoitoa edistetään Suomessa luotettavan lääkeinformaation avulla, terveydenhuollon ammattilaisten ja potilaiden välisessä tiiviissä, kumppanuuteen perustuvassa yhteistyössä.

Kauden 2018–2020 päämäärät

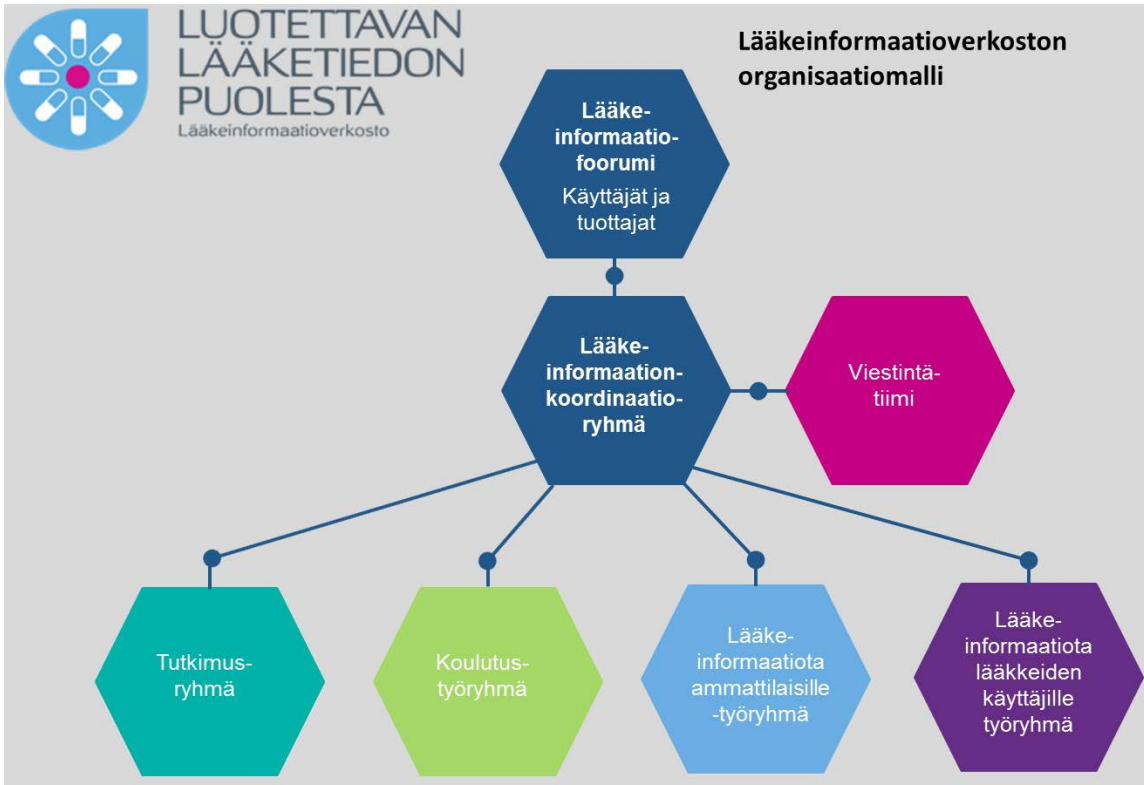
Kolmannen kauden päättyessä lääkeinformaatiostrategian asettamat kehittämistoimenpiteet ovat toteutuneet verkoston, sen jäsenten tai muiden toimijoiden toteuttamina. Kehittämistoimenpiteet ovat johtaneet konkreettisten lääkeinformaatiotyökalujen tunnettavuuden ja saatavuuden parantumiseen sekä hyödyntämiseen käytännössä. Lääkeinformaatioverkosto on toiminnallaan edistänyt vaikuttavan lääkeinformaation leviämistä ja tätä kautta järkevää lääkehoitoa kotimaassa. Myös kansainvälinen yhteistyö on aktiivista. Kansallinen lääkeinformaatiostrategia on päivitetty vuodesta 2020 eteenpäin.

Lääkeinformaatioverkoston arvot

Lääkeinformaatioverkoston toiminnan taustalla olevat arvot ovat avoimuus, potilas-/asiakaskeskeisyys, moniammatillisuus sekä lääkeinformaation laadukkuus ja luotettavuus.

2. LÄÄKEINFORMAATIOVERKOSTON TOIMINTA

Lääkeinformaatioverkoston käynnistämävaiheessa perustetut työryhmät jatkoivat toimintaansa. Kunkin työryhmän tehtävä ja jäsenet on kuvattu liitteessä 1. Lääkeinformaatioverkoston organisaatiomalli on kuvattu kuvassa 1.

Kuva 1. Lääkeinformaatioverkoston organisaatiomalli

Työryhmien toiminta kaudella 2018–2020 on kuvattu taulukossa 1.

Tällä kaudella hyväksyttiin aiempaperit:

- Lääkehoidon opettajien monialainen foorumi III LOMF (hyväksytty 24.4.2018)
- Lääkityslistan käyttöönoton edistäminen (hyväksytty 27.11.2018)
- Lääkkeiden käytön perusopas (hyväksytty 4.6.2019)
- Lääkehoidon opettajien monialainen foorumi IV LOMF (hyväksytty 28.11.2019)
- Lääkeinformaation ja -neuvonnan opetuksen sisältösuositus (hyväksytty 21.1.2020)

Toimintaohje Lääkeinformaatioverkoston kehittämiprojekteille otettiin käyttöön vuonna 2013. Sen jälkeen Lääkeinformaatioverkoston koordinaatio-ryhmä on hyväksynyt kokouksissaan kaikenkaikkiaan 18 kehittämiprojektin aiempaperia.

Kauden 2018–2020 keskeisenä tavoitteena on ollut Kohti laadukasta lääkeinformaatiota -materiaalien valmistuminen (aikaisemmin nimetty ”Lääkeinformaatioverkoston kannanotto laadukkaasta lääkeinformaatiosta”) ja näiden materiaalien viestintä (Kuva 2 ja Liite 2).

LÄÄKEINFORMAATIOVERKOSTO: KOHTI LAADUKASTA LÄÄKEINFORMAATIOTA*

TAVOITTEET

Tehdä näkyväksi lääkeinformaation merkitys lääkehoidon onnistumisen ja lääkitysturvallisuuden varmistamisessa

Kuvata potilaan ja eri ammattilaisten roolia lääkeneuvonnassa ja lääkeinformaatioissa sekä lisätä yhteistyötä

**LUOTETTAVAN
LÄÄKETIEDON
PUOLESTA**
Lääkeinformaatioverkosto

*Lääkeinformaatiolla tarkoitetaan "tietoa lääkkeistä ja lääkehoidoista, joka on kuluttajien ja terveydenhuollon ammattilaisten saatavilla eri tietolähteistä joko kasvotusten, kirjallisesti tai sähköisten palveluiden (puhelin, Internet, televisio ja radio) kautta. Lääkeinformaatiota tuottavat esimerkiksi viranomaiset, terveydenhuollon ammattilaiset, lääketeollisuus ja potilasjärjestöt" (Lääkepolitiikka 2020 –asiakirja).

Kuva 2. Lääkeinformaatioverkosto: Kohti laadukasta lääkeinformaatiota.

Lääkeinformaatioverkosto: Kohti laadukasta lääkeinformaatiota koostuu seuraavista materiaaleista:

- Laadukkaan lääkeinformaation kriteerit
- Lääkeneuvonnan ja potilaille suunnatun kirjallisen lääkeinformaation vaikuttavuus: Katsaus Hämeen-Anttila K, Aarnio H, Airaksinen M, Ojala R, Pohjanoksa-Mäntylä M. Dosis 1: 70–88, 2019
- Terveydenhuollon ammattihenkilöiden lääketiedon lähteet ja työkalut
 - Lääkäreiden keskeisiä lääketiedon lähteitä ja työkaluja
 - Hoitajien keskeisiä lääketiedon lähteitä ja työkaluja
 - Sairaala-farmasian ammattilaisten keskeisiä lääketiedon lähteitä ja työkaluja
 - Apteekin farmaseuttisen henkilöstön keskeisiä lääketiedon lähteitä ja työkaluja
- Lääkehoidon opettajien monialainen foorumi järjestetään joka toinen vuosi
- Terveydenhuollon ammattihenkilöiden valmentaminen lääkkeenkäyttäjakeskeiseen lääkehoidon toteutukseen – Suositus lääkeinformaatioon ja lääkeneuvontaan liittyvään peruskoulutukseen
- Ohjeita turvalliseen lääkehoitoon opas
- Yhteenveto käytössä olevista tai kokeiluista yhteistyömalleista apteekkien ja muun terveydenhuollon välillä
- Kuvaus terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja pitkäaikaissairaalan roolista lääkehoitoprosessissa

Näiden materiaalien työstäminen aloitettiin kaudella 2015–2017 ja saatetaan loppuun kauden 2018–2020 loppuun mennessä. Jokainen Lääkeinformaatioverkoston työryhmä on työstänyt vähintään yhtä ”Kohti laadukasta lääkeinformaatiota” -materiaalia (Taulukko 1). Materiaalit ovat myös käyneet kommentointikierroksella koko Lääkeinformaatioverkostolla ja ne ovat koordinaatioryhmän hyväksymiä. Valmistuneet materiaalit on julkaistu Fimean verkkosivuilla https://www.fimea.fi/kehittaminen/laakeinformaation_kehittaminen/laadukas-laakeinformaatio ja niiden päivittämisestä vastaa Lääkeinformaatioverkosto kaudella 2021–2026.

Lääkeinformaatioverkostolla ei ole erillistä resurssia, vaan kukin jäsenorganisaatio on rahoittanut omaa toimintaansa sekä päättänyt verkoston toimintaan sitoutumisesta ja kehittämisprojekteihin osallistumisesta omien resurssiensa mukaan. Verkostoa koordinoi Fimean kehittämissuunnittelija virkatyönään. Ulkopuolista rahoitusta kaudella 2018–2020 pyrittiin löytämään koulutustyöryhmän vuonna 2017 käynnistämälle ”Lääkeinformaatiotyökalut haltuun” (LIT)-oppimissivuston perustamiselle, mutta sopivaa rahoitusinstrumenttia ei löytynyt.

Taulukko 1. Lääkeinformaatioverkoston toiminta vuosina 2018–2020.

Lääkeinformaatiostrategian toimenpide-ehdotus	Kehittämisprojektit
Koordinaatioryhmä	
Toimenpide-ehdotus 1: Perustetaan lääkeinformaatioverkosto, jonka tavoitteena on lisätä yhteistyötä, suunnitelmallisuutta ja moniammatillisuutta lääkeinformaatiotyön kehittämisessä sekä edesauttaa julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä.	Lääkeinformaatioverkoston koordinointi, mm.: <ul style="list-style-type: none"> - Koordinaatioryhmän toimintasuunnitelma - Lääkeinformaatioverkoston viestintäsuunnitelma - Koordinaatioryhmän ja STM:n edustajien yhteiskokous 5.11.2018 - Lääkeinformaatiofoorumi ”Lääkehoito on kumppanuutta – Kuinka tähän päästään?” 30.10.2018 - Lääkeinformaatioverkoston yhteistapaamiset 22.8.2018, 22.8.2019, 12.2.2020 ja 11.12.2020 - ”Kohti laadukasta lääkeinformaatiota” - materiaalien hyväksyminen - Lääkeinformaatiostrategian päivitys uudelle kaudelle
Lääkeinformaatiota ammattilaisille –työryhmä	
Toimenpide-ehdotus 12: Selvitetään mahdollisuus olemassa olevien terveydenhuollon ammattilaisille lääkeinformaatiopalveluja tuottavien toimijoiden verkostomaiseen toimintaan ja toiminnan koordinointiin.	Työryhmän jäseniä on osallistunut Pohjoismaiden lääkeinformaatiokeskusten tapaamiseen vuosittain syyskuussa 2018 ja 2019, peruuntui 2020. Työryhmän jäseniä on osallistunut ehdotuksen laatimiseen viiden lääkeinformaatiokeskuksen luomisesta SOTE-uudistuksen yhteydessä. Esitys on julkaistu Lääkehuolto SOTE-toimintaympäristöissä raportissa , STM 6/2018.

	<p>Digitaalisten palveluiden hyödyntämistä pidetään yllä SOTE-uudistuksen kaatumisesta (03/2019) huolimatta. https://www.terveysportti.fi/terveysportti/laake.dlr_laake.laakehoidonKonsultaatiot</p> <p>http://www.terveyskyla.fi - työryhmän jäsenet ja verkosto ovat osallistuneet kansallisen Terveyskylä -sivuston/-portaalinkehittämiseen.</p> <p>Proviisori Katja Uljaan erikoistyö yliopistollisten sairaaloiden sairaala-apteekkien lääkeinformaatiopalveluiden kehittämisestä toimii pohjana kehittämistyölle (2019-).</p> <p>SOTE-uudistus ei valmistunut strategiakaudella 2018–2020. Sairaala-apteekkien vuosittaisessa tapaamisessa Helsingissä 09/2019 keskusteltiin SOTE -muutoksen tuomista uusista mahdollisuuksista tai alueellisista rajoituksista terveydenhuollon ammattilaisten lääkeinformaation saatavuuteen liittyen.</p>
<p>Toimenpide-ehdotus 14: Lisätään kliinisen farmakologian ja kliinisen farmasian palvelujen tunnettuutta, saatavuutta ja yhteistyötä.</p> <p>Toimenpide-ehdotus 15: Lisätään yhteistyötä sairaaloiden sisäisten ohjeiden tuottamisessa sekä niiden ja hyvin lääkkeitä käyttävien jakamisessa.</p>	<p>Proviisori Katja Uljaan erikoistyö lääkeinformaatiopalveluiden kehittämisestä kartoittaa palveluiden laajuutta, ja toimivuutta sekä tulevaisuuden näkymiä (alustavia tutkimustuloksia 22.4.2020). Tulosten perusteella nähdään esim. mahdollisuuksia lisätä yhteistyötä lääkeinformaation/ohjeiden tuottamisessa. Lopullisten tulosten valmistuttua niitä voidaan hyödyntää laajemmin kehitetyssä lääkeinformaatiotoimintaa Suomessa.</p> <p>Erikoistyössä selvitettiin myös sairaalafarmasisten lääkeinformaatiolähteiden käyttöä → viittaus kohtaan toimenpide-ehdotus 22 jäljempänä.</p> <p>Apteekkariliitto toimitti itsehoidon riskilääkelistoja sote-ammattilaisille messutapahtumissa (esim. Sairaanhoidajapäivät 2019), ja apteekit toimittivat niitä yhteistyöhoivakoteihin osana Turvallisen lääkehoidon tuki -palvelua (ks. alempana).</p> <p>Super viestitti verkkosivuilla ja somessa, sekä kannusti jäsenistöään tutustumaan ja hyödyntämään käytettäviä riskilääkelistauksia, erityisesti sosiaalihuollossa, ikäihmisten – ja vammaisten hoitopaikoissa. SuPer jatkaa tiedottamista loppuvuoden 2020 aikana. Kohti laadukasta lääkeinformaatiota -materiaali:</p> <p>"Yhteenveto käytössä olevista tai kokeilluista yhteistyömalleista apteekkien ja muun terveydenhuollon välillä". Hyväksytty 23.9.2019.</p> <p>Yhteenveto mainittu lähteenä Rationaalisen lääkehoidon toimeenpano-ohjelman selvityksessä "Ehdotuksia lääkehoidon kokonaisuuden hallintaan ja optimointiin", Hanna Kortejärvi ja Ilkka Kunnamo, 26.3.2019. (s. 52)</p>
<p>Toimenpide-ehdotus 21: Varmistetaan, että toimintayksiköissä on lääkehoitosuunnitelmat ja niihin sisällytetään myös lääkeinformaatiotoiminta</p>	<p>Lääkehoitosuunnitelmista ja niihin liittyvistä riskilääkelistoista viestitty itsehoidon riskilääkelistausten tiedottamisen yhteydessä.</p> <p>Rationaalisen lääkehoidon toimeenpano-ohjelman mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluyksiköiden tulee vastata siitä, että lääkehoitoa toteutetaan lääkehoitosuunnitelmissa kuvattujen toimintamallien mukaisesti. Työryhmän jäsenet ovat omassa toiminnassaan edistäneet lääkehoitosuunnitelman laatimista, mm. Apteekkariliiton tuottama Turvallisen lääkehoidon tuki -palvelu.</p> <p>Työryhmän jäsenet osallistuivat Turvallinen lääkehoito oppaan päivityksen kommentointiin vuonna 2020.</p>
<p>Toimenpide-ehdotus 22: Edistetään lääkeinformaation saatavuutta lääkehoitoa toteuttavissa eri toimintaympäristöissä (sosiaalihuollossa, kotihoidossa, epätyypillisillä alueilla kuten päiväkodeissa ja kouluissa)</p>	<p>Kohti laadukasta lääkeinformaatiota -materiaali: Terveydenhuollon ammattilaisten keskeisiä työkaluja ja lääketiedon lähteitä, Hyväksytty 3.4.2019.</p>
Lääkeinformaatiota lääkkeiden käyttäjille -työryhmä	
<p>Toimenpide-ehdotus 29: Tuotetaan erityisryhmille suunnattua lääkeinformaatiota (maahanmuuttajat, kuurot ja huonokuuloiset, näkövammaiset, iäkkäät, lapset, kansansairauksia sairastavat potilaat)</p>	<p>Karla Blåfieldin Pro gradu (2020): Lääkityslista ja Omakanta lääkehoidon hallintaa tukevinä työkaluina pitkäaikaissairaiden omahoidossa</p> <p>LOTTA-lista (8 kysymystä lääkehoidostasi) lääkehoidon ongelmien tunnistamiseen (Helsingin yliopisto, Suomen Apteekkariliitto, Fimea) 12.3.2020</p>
<p>Toimenpide-ehdotus 32: Luodaan linkkikokoelma luotettavista lääketiedonlähteistä tai laatustandardimerkki</p>	<p>Tunne lääkkeesi -Facebook-sivua on jatkettu vuosi kerrallaan syksyn 2016 pilotoinnin jälkeen. Seuraajia sivulla on yli 4300. Keväällä 2019 toteutetun kyselyn perusteella suurin osa sivuston seuraajista on ammattilaisia, mutta päivitykset pyritään suuntaamaan lääkkeiden käyttäjille.</p>

	<p>Lisätään tietoisuutta apteekkien eri palvelukanavista (esim. verkko- ja puhelinpalvelut sekä chat) järjestöjen avulla. Yliopiston Apteekki tuottanut potilasjärjestöille toiveiden mukaista viestintämateriaalia.</p> <p>Kohti laadukasta lääkeinformaatiota -materiaali: Ohjeita turvalliseen lääkehoitoon -opas. Opas on julkaistu selkosuomeksi ja saatavilla myös ruotsiksi. Opas sisältää linkkikoelman luotettavista lääketiedon lähteistä. (Hyväksytty 28.11.2019) Otettu jakoon Terveyskylän Lääketaloon. Apteekit ovat tilanneet painettuja oppaita yli 7300 kpl.</p>
Toimenpide-ehdotus 37: Kannustetaan terveydenhuollon ja koulujen yhteistyötä lääkekasvatuksessa ja kehitetään terveydenhuollon ammattilaisten avuksi ohjeita ja materiaalia lääkekasvatustuntien pitämisen tueksi.	<p>Lääkekasvatustuntien pitäminen on vakiintunut osaksi farmasian opiskelijoiden apteekkiharjoittelua Itä-Suomen yliopistossa, Helsingin yliopistossa ja Åbo Akademi:ssä (vapaaehtoinen tehtävä). Fimea mukana Educa-messuilla 25–26.1.2019 Artikkelijulkaisu Luokanopettaja-lehdessä (3/2019) Sivusto esillä Suomen EU-puheenjohtajuuskauden aikana eri lääketealokokouksissa syksyllä 2019. Lääkekasvatus.fi-sivuston sisältöä laajennettu uusilla opiskelukonaisuuksilla vuonna 2020. Fimean some-kampanja, kohderyhmänä opettajat 2019-2020</p>
Toimenpide-ehdotus 35: Toteutetaan moniammatillinen väestökampanja lääkkeiden oikeasta ja turvallisesta käytöstä.	<p>Järjestyksessään kuudes Lääkehoidon päivä toteutettiin osana Rationaalisen lääkehoidon toimeenpano-ohjelmaa ja ”Sopiva lääke” – kansalaisyhteistyökampanjaa. Lääkehoidon päivä oli 22.3.2018. Seitsemäs Lääkehoidon päivä toteutettiin 21.3.2019 teemalla ”Tunnetko lääkehoitosi tavoitteet?”. Kahdeksas Lääkehoidon päivä toteutettiin 12.3.2020 teemalla ”Lääkehoito hallussa?” Työryhmä toimi Lääkehoidon päivän projekti- ja suunnitteluryhmän tukena vastaten esimerkiksi teemapäivän tunnetuksi tekemisestä lääkkeiden käyttäjien keskuudessa sekä materiaalien työstöstä suunnitteluryhmän hyväksymien linjausten mukaisesti.</p> <p>Hyväksytty aiepaperi: Lääkityslistan käyttöönoton edistäminen (hyväksytty 27.11.2018) Lääkehoidon päivän ydinviesti oli joka vuosi ajantasaisen lääkityslistan laatiminen ja sen ylläpitäminen.</p>
Luotettavan lääkeinformaation jalkauttaminen lääkkeitä käyttäjille ja omaisille	<p>Tiedotus Lääkevarmennuksen käyttöönotosta 2/2019 - Lääketeollisuus: 3 viikkoa Facebook - SAL: lääkevarmennustietopaketti</p> <p>Videokooste lääkevalmisteiden arviointiprosessista - julkaisu/Fimean YouTube-kanava 23.8.2019: https://www.youtube.com/watch?v=MjjqB24SGWM 784 katselukertaa (20.8.2020 mennessä)</p> <p>Tietopaketti annosjakelusta</p> <p>Pienryhmällä kirjoitettu, vapaasti työryhmän organisaatiolle julkaistavaksi luovutettu kiertoaartikkeli 4.10.2019: ”Lääkehoito onnistuu yhdessä” julkaistu potilasjärjestöjen kautta 3 lehdessä ja 3 verkkojulkaisussa. Jaettu Tunne lääkkeesi -sivustolla 3 kertaa.</p> <p>Asiantuntijan kirjoittama blogiteksti ”Ovatko lääkkeet kulutushyödykkeitä?” 22.3.2019: https://www.kuluttajaliitto.fi/timo-niemi-laakkeet-ovat-kulutushyodykkeitä/</p>
Koulutustyöryhmä	
Toimenpide-ehdotus 8: Varmistetaan perus- ja täydennyskoulutuksen avulla, että terveydenhuollon ammattilaiset ovat tietoisia eri tietolähteistä ja tietokannoista ja osaavat käyttää niitä.	<p>Varmistetaan perus- ja täydennyskoulutuksen avulla, että terveydenhuollon ammattilaiset ja opiskelijat ovat tietoisia lääkeinformaatiolähteistä sekä tietokannoista ja osaavat käyttää niitä. Hankesuunnitelma tehtiin, mutta rahoitusinstrumenttia ei löytynyt tämän kauden aikana. Hanketta ei voitu toteuttaa.</p>
Toimenpide-ehdotus 16: Kehitetään kaikkien ammattiryhmien peruskoulutusta ja täydennyskoulutusta. Kehitetään olemassa olevia opintojaksoja ja varmistetaan, että lääkkäreillä ja muilla terveydenhuollon ammattilaisilla on hyvät valmiudet lukea, arvioida ja soveltaa tutkimus-julkaisuja, hoitosuosituksia ja lääkkeiden hoidollisen ja taloudellisen arvon arviointia. Erityinen fokus lähihoitajien lääkehoidon osaamisen kehittämiseen	<p>Koulutustyöryhmällä on ollut edustus OKM Osaamisella soteen hankkeessa.</p> <p>Kohti laadukasta lääkeinformaatiota -materiaali: Suositus lääkeinformaatioon ja lääkeneuvontaan liittyvään peruskoulutukseen (Tilanne 19.11.2020: tulossa koordinaatioryhmän kokoukseen hyväksyttäväksi 10.12.2020)</p>

Toimenpide-ehdotus 17: Varmistetaan, että kaikkien alojen perus- ja täydennyskoulutuksessa on yhteisiä koulutusjaksoja muiden ammattikuntien kanssa	Moniammatillinen opetus eri terveydenhuollon tiedekunnissa ja oppilaitoksissa - yhteisten jo olemassa olevien toteutusten näkyväksi tekeminen. Toteutunut luennon, seminaarin tai työpajan järjestäminen foorumin yhteydessä. Kohti laadukasta lääkeinformaatiota -materiaali: Kuvaus terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja pitkäaikaissairaan roolista lääkehoitoprosessissa (Hyväksytty 3.4.2019) Kohti laadukasta lääkeinformaatiota -materiaali: Lääkehoidon opettajien monialainen foorumi III LOMF Kuopiossa 2018 Lääkehoidon opettajien monialainen foorumi IV LOMF suunniteltiin Farmasian Päivien yhteyteen 2020, mutta se peruuntui koronapandemian vuoksi.
Toimenpide-ehdotus 18: Huomioidaan erityisryhmät: Lääketieto tulisi huomioida muun muassa viittomakielen tulkien ja maahanmuuttajien parissa työskentelevien tulkien perus- ja täydennyskoulutuksessa.	Arvioidaan mahdollisuuksia huomioida erityisryhmät mahdollisessa yhteistyöhankkeessa. Ei toteutunut, koska ei löydetty rahoitusinstrumenttia.
Tutkimustyöryhmä	
Tutkimus ja seuranta kytketään osaksi lääkeinformaatio-toimintaa.	Kts. kohta 4: Tutkimus ja kansainvälinen yhteistyö

3. VIESTINTÄ

Koordinaatioryhmään kuuluvien jäsenorganisaatioiden viestinnän asiantuntijoista koottu Viestintätiimi päivitti Lääkeinformaatioverkoston viestintäsuunnitelman kauden 2018–2020 alussa. Viestinnän tavoitteet seuraavat Lääkeinformaatioverkoston koordinaatioryhmän toimintasuunnitelman päätavoitteita (kts. Johdanto). Sisäisen viestinnän päätavoitteena oli, että tieto kulkee hyvin eri työryhmien ja kehittämisprojektien välillä. Tämä on tärkeää verkostomaisen työskentelyn tuloksellisuuden kannalta.

Ulkoisen viestinnän päätavoitteena oli viestiä luotettavista lääketieton lähteistä, lisätä niiden tunnettuutta ja saatavuutta. Myös Lääkeinformaatioverkoston valmistuneet ”Kohti laadukasta lääkeinformaatiota” -materiaalit haluttiin saattaa kohderyhmiensä tietoisuuteen ja käyttöön. Liitteeseen 2 on koottu eri verkoston jäsenorganisaatioiden tähän mennessä toteuttamia viestintätoimenpiteitä materiaaleista. Viestintä jatkuu uudella strategiakaudella. Lääkeinformaatioverkostosta ulospäin viestittiin myös lääkeinformaatiostrategian päivitysprosessista. Taulukossa 2 kuvataan lääkeinformaatioverkoston kauden 2018–2020 viestinnälliset toimenpiteet.

Kuinka viestimme vaikuttaa lääkkeen käyttäjän toimintaan? Viestinnän ulkoiseksi mittariksi on sovittu [Lääkebarometri](#). Lääkebarometri on väestölle suunnattu kyselytutkimus, jonka avulla selvitetään suomalaisten näkemyksiä lääkkeistä. Joka toinen vuosi toteutettavan väestökyselyn sisältö koostuu vaihtuvista lääkehoidon ajankohtaisia teemoja käsittelevistä moduuleista. Vuosina 2017 ja 2019 kysyttiin mm. lääkkeitä käyttävältä väestöltä, onko heillä käytössään ajantasainen listaus käyttämistään lääkkeitä. Vuonna 2017 joka viidennellä kyselyyn vastanneesta ja joka kolmannella pitkäaikaissairaiden ilmoittaneista oli ajantasainen lista käyttämistään lääkkeitä. Vuonna 2019 noin joka viidennellä kyselyyn vastanneista ja joka neljännellä jotakin pitkäaikaissairautta sairastavista oli ajantasainen lista käyttämistään lääkkeitä. Näiden kahden kyseytutkimuksen tuloksista voidaan todeta, että lääkkeitä käyttäjien lääkityslistan käyttö ei ole yleistynyt. Lääkeinformaatioverkoston tekemää työtä ajantasaisen lääkityslistan käytön edistämiseksi jatketaan uudella strategiakaudella.

Taulukko 2. Lääkeinformaatioverkoston viestinnälliset toimenpiteet kaudella 2018–2020.

Tavoite	Toimenpide
Päivitetään viestintäsuunnitelma	Päivitetty viestintäsuunnitelma hyväksyttiin koordinaatioryhmässä 3.4.2019 ja viestintätiimi on toteuttanut sitä kaikkien Lääkeinformaatioverkoston toimijoiden tuella.
Lääkeinformaatioverkoston sisäinen viestintä	Työryhmien puheenjohtajien ja sihteerin yhteiskokoukset 24.4.2018, 28.2.2019 ja 14.5.2020 Lääkeinformaatioverkoston yhteistapaamiset 22.8.2018, 22.8.2019, 12.2.2020 ja 11.12.2020
Lääkeinformaatioverkoston tunnetuksi tekeminen	Lääkeinformaatioverkoston uutiskirje. Uutiskirjeitä julkaistu 10 kpl vuosina 2018–2020. Tilaajien määrä (8.7.2020): 1846 henkilöä. Fimean yksi eniten tilatuista uutiskirjeistä. Tunne lääkkeesi -Facebook-sivu. Seuraajia sivulla on yli 4300. Sivustoa ei ole markkinoitu rahallisella panostuksella.

	Lääkehoidon opettajien monialainen foorumissa III (LOMF) Kuopiossa 2018 esiteltiin lääkeinformaatiostrategia, -verkosto ja verkoston toimintaa sekä sen tuloksia.
Lääkeinformaatioverkoston toiminta on julkista ja avointa	Innokylän verkkoalusta toimi tärkeänä viestikanavana 06/2020 asti, jolloin vanha Innokylän verkkoalusta poistui käytöstä ja korvautui uudella verkkosivualustalla. Materiaalit eivät siirtyneet automaattisesti uuteen alustaan. Hankesivun materiaali on tallennettu, esim. toimintasuunnitelmat, aiopaperit sekä työryhmien kokousmuistiot. Lääkeinformaatioverkoston uusi hankesivu avataan Innokylän uuteen alustaan vuodenvaihteessa 2020–2021. Lääkeinformaatioverkosto ja " Kohti laadukasta lääkeinformaatiota " - materiaalit on tallennettu Fimea.fi -verkkosivuille.
Järjestetään Lääkeinformaatiofoorumi – käyttäjät ja tuottajat - keskustelutilaisuuksia	Lääkeinformaatiofoorumi ”Lääkehoito on kumppanuutta – Kuinka tähän päästään?” 30.10.2018
Tiedonkulku STM:n varmistetaan	Lääkeinformaatioverkoston koordinaatioryhmän ja STM:n edustajien yhteiskokous 5.11.2018. STM:n edustajat ovat osallistuneet Lääkeinformaatioverkoston tilaisuuksiin ja yhteistapaamisiin. Lisäksi koordinaatioryhmän sihteeri lähetti koordinaatioryhmän kokousten muistiot STM:n edustajille.

4. TUTKIMUS JA KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Lääkeinformaatioverkoston toiminta on pohjautunut tutkimustietoon ja olemassa oleviin hyviin käytäntöihin. Näiden pohjalta on suunnattu toiminnan kehittämistä ja lääkeinformaation tuottamista. Lääkeinformaatioverkoston tutkimustyöryhmän tehtävänä on ollut arvioida ja koostaa tutkimustietoa verkoston käyttöön. Tällä strategiakaudella on keskitytty erityisesti tutkimustiedon viemiseen käytäntöön ja hyödyntämiseen lääkeinformaatiostrategian seurannassa ja arvioinnissa. Strategiakaudella on valmistunut väitöskirja, joka kokoaa yhteen strategiatyön kannalta keskeiset tutkimukset, joita on hyödynnetty lääkeinformaatiokäytänteiden kehittämisessä ja verkoston toiminnan suuntaamisessa strategian tavoitteiden suuntaisesti ([Mononen 2020](#)).

Lääkeinformaatioverkoston tutkimusstrategia on ohjannut lääkeinformaatiotutkimuksen toteutusta. Tutkimusstrategia päivitetään uudelle strategiakaudelle vastaamaan uutta lääkeinformaatiostrategiaa.

Lääkeinformaatioverkoston toimintaa on tehty tunnetuksi tieteellisissä kongresseissa sekä julkaisemalla tieteellisiä artikkeleita. Lääkeinformaatioverkoston tutkimus ja siihen liittyvä yhteistyö kaudella 2018–2020 on koottu taulukkoon 3, kohtaan toteutumisen sarake.

Taulukko 3. Lääkeinformaatioverkoston tutkimus ja siihen liittyvä yhteistyö

Tavoite	Toimenpide	Vastuu-taho ja/tai -henkilö	Aika-taulu	Seuranta	Toteutuminen
Lisätään yhteistoimintaa, keskustelua ja tiedottamista lääkeinformaatioon liittyvästä tutkimuksesta eri tutkijoiden ja tutkimusryhmien välillä osana rationaalisen lääkehoidon tutkimusverkostoa.	Lääkeinformaatioverkoston tutkimustyöryhmä on aktiivinen toimija rationaalisen lääkehoidon tutkijaverkostossa. Varmistetaan, että rationaalisen lääkehoidon tutkimusseminareissa huomioidaan aika ajoin myös lääkeinformaatioon liittyvä tutkimus.	koko työryhmä Fimea	2018-2020	Vuonna 2018 ja/tai 2020 järjestettävissä rationaalisen lääkehoidon tutkimusseminareissa on ainakin yhtenä vuonna teemana tai mukana lääkeinformaatioon liittyvä tutkimus.	Tutkimustyöryhmän jäseniä on osallistunut kaikkiin RATTI-tutkimusverkoston järjestämiin seminaaritalaisuuksiin. Helsingissä 21.8.2018 pidetyssä RATTI-tilaisuudessa tutkimustyöryhmän puheenjohtaja piti hissipuheen lääkeinformaatioverkoston tutkimustyöryhmän puolesta.
Edistetään tutkimustiedon hyödyntämistä lääkeinformaatiokäytäntöjen kehittämisessä.	Tehdään koonti olemassa olevista suomalaisista lääkeinformaatioon liittyvistä tutkimuksista.	HY	2018	Koonti on tehty.	Koonti suomalaisista lääkeinformaatioon liittyvistä tutkimuksista on julkaistu tieteellisenä artikkelina: Mononen ym. A national approach to medicines in-

	Tiedotetaan julkaisuista lääkeinformaatiotutkimuksista väestölle ja toimijoille eri tiedotuskanavissa, esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.				formation research: A systematic review. Research in Social and Administrative Pharmacy 2018;14(12):1106-1124 Lääkeinformaatiotutkimuksista on tiedotettu Tunne lääkkeesi -Facebookissa tutkimustyöryhmän vastuuviiakoilla vuosina 2019 ja 2020. Lisäksi työryhmän jäsenet ovat tiedottaneet tutkimuksista omissa kanavissaan.
Tuodaan aktiivisesti lääkeinformaatioon liittyviä tutkimustarpeita esille ja edistetään lääkeinformaatioon liittyvien teemojen liittämistä osaksi laajempia tutkimuskokonaisuuksia esim. lääkitysturvallisuus tai rationaalinen lääkkeiden käyttö. Tehdään tunnetuksi rationaalisen lääkehoidon toimeenpano-ohjelmassa perustettavaa lääkkeiden rationaalisen käytön tutkimusverkostoa.	Päivitetään lääkeinformaation tutkimusstrategia. Lääkeinformaatioverkostossa mukana olevat tutkimusryhmät ja tutkijat osallistuvat rationaalisen lääkehoidon tutkimusverkoston toimintaan.		vuosittain 2018, 2019, 2020	Strategia on päivitetty vuonna 2020.	Päätettiin, että lääkeinformaatioverkoston tutkimusstrategia päivitetään kaudella 2021–2023 uuden lääkeinformaatiostrategian mukaisesti. Strategiaa työstämään on perustettu työryhmä, joka on aloittanut toimintansa keväällä 2020. Lääkeinformaatioverkoston työryhmissä mukana olevat tutkijat ovat aktiivisesti osallistuneet RATTI-tutkimusverkoston toimintaan.
Tehdään lääkeinformaatioverkoston toimintaa ja erityisesti lääkeinformaatiotutkimusta tunnetuksi kansallisesti ja kansainvälisesti.	Esitellään lääkeinformaatioverkoston toimintaa ja sen puitteissa tehtävää tutkimusta sekä kansallisissa että kansainvälisissä kokouksissa ja kongresseissa.	koko työryhmä	vuosittain 2018, 2019, 2020	Lääkeinformaatioverkoston toimintaa on esitelty vähintään yhdessä kansallisessa tai kansainvälisessä kokouksessa tai kongressissa joka vuosi	Lääkeinformaatioverkoston tutkimusta ja toimintaa on esitelty FIP-kongressissa Abu Dhabissa vuonna 2019 (Mononen) sekä EACH-kongressissa Portossa vuonna 2018 (Kiviranta). Myös Suomen EU puheenjohtajuuskausi antoi mahdollisuuden esitellä lääkeinformaatioverkoston toimintaa eri EU tason yhteiskokouksissa Brysselissä ja Levillä vuonna 2019. Vuonna 2020 koronapandemia esti osallistumisen kansainvälisiin kongresseihin, joita myös peruttiin laajasti.
Seurataan väestön lääketiedon tarpeiden ja lähteiden muutosta ajassa ja hyödynnetään tietoa lääkeinformaatiopalvelujen kehittämisessä.	Julkaistaan tutkimustietoa vuoden 2017 Lääkebarometrissa lääkeinformaatiokysymyksistä. Julkaistaan vähintään yksi tieteellinen artikkeli lääkebarometrissa lääkeinformaationäkökulmasta.	Fimea	v. 2018 v. 2020	Fimean KAI-julkaisu, jonka osana lääkeinformaatioaiheet Kansainvälinen artikkeli on julkaistu	Lääkebarometri 2017 - Kumppanuuden edellytykset lääkehoidossa . Fimea kehittää, arvioi ja informoi 7/2018 (sis. väestön kokemukset lääkkeisiin liittyvästä neuvonnasta ja tiedosta) Vuoden 2019 barometrissa ei ollut lääkeinformaatiomodulia. THL:n AVTK-tutkimusaineistosta on julkaistu tieteellinen, kansainvälinen artikkeli väestön lääketiedon tarpeiden ja lähteiden muutoksesta ajassa: Mononen ym. Trends in the receipt of medicines information among Finnish adults in 1999–2014: a nationwide repeated cross-sectional survey. BMJ Open 9:e026377, 2019
Tuetaan muita lääkeinformaatioverkoston työryhmiä tutkimuksen teossa tai aiemman tutkimustiedon	Potilaiden sähköisen lääketiedon tarpeet -kysely on toteutettu, analysoitu ja raportoitu	Lääkeinformaatiota lääkkeitä käyttäjille	v. 2020 mennessä	Raportti julkaistu	Hämeen-Anttila K, Pietilä K, Pylkkänen L, Pohjanoksa-Mäntylä M. Internet as a source of medicines information (MI)

<p>koostamisessa sekä tutkimustiedon hyödyntämisessä.</p>	<p>yhteistyössä lääkkeiden käyttäjien työryhmän kanssa.</p> <p>Yhteistyössä Näkövammaisten keskusliiton kanssa on toteutettu kysely näkövammaisten lääketiedon tarpeista.</p>	<p>-työryhmä, Tutkimustyöryhmä, Näkövammaisten keskusliitto, Viestintätiimi</p>		<p>Näkövammaisille suunnattu kysely toteutettu</p>	<p>among frequent internet users. Research in Social and Administrative Pharmacy 2018; 14(8):758–764</p> <p>Potilaiden sähköisen lääketiedon tarpeet -kysely on toteutettu ja siitä on tehty pro gradu -tutkielma (Bläfield 2020)</p> <p>Näkövammaisille suunnattua kyselyä ei toteutettu.</p>
<p>Lääkeinformaatiostrategian tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista on arvioitu.</p> <p>Lääkeinformaatioverkoston toimintaa ja merkitystä on arvioitu ja sitä kehitetään esiin nousseiden kehityskohteiden mukaisesti.</p>	<p>Toteutetaan sähköinen kysely lääkeinformaatioverkoston työryhmien jäsenille ja varajäsenille.</p>	<p>koko työryhmä</p>	<p>v. 2019</p>	<p>Kysely on toteutettu ja raportoitu ja sitä hyödynnetään lääkeinformaatiostrategian päivittämisessä ja seuraavan kauden toiminnan suunnittelussa.</p>	<p>Lääkeinformaatioverkoston työryhmien jäsenille ja varajäsenille on toteutettu kyselyt v. 2019 ja 2020 lääkeinformaatiostrategian tavoitteiden toteutumista.</p> <p>Tekeillä on suomenkielinen tieteellinen artikkeli, työnimellä "Lääkeinformaatiostrategian tavoitteiden toteutuminen kansallisesti lääkeinformaatioverkoston jäsenten arvioimana".</p> <p>On julkaistu tieteellinen artikkeli lääkeinformaatiostrategian tavoitteen "hyvin informoitu, hoitoon sitoutunut potilas" saavuttamisesta (artikkeli pohjautuu vuonna 2015 toteutettuihin verkoston jäsenten haastatteluihin): Mononen ym.. How far are we from a medication use process aiming at well-informed adherent patients with long-term medications in Finland? Qualitative study. BMJ Open 2020;10:e036526</p>

Tieteelliset julkaisut ja raportit

Mononen N, Pohjanoksa-Mäntylä M, Airaksinen MSA, Hämeen-Anttila K. How far are we from a medication use process aiming at well-informed adherent patients with long-term medications in Finland? Qualitative study. BMJ Open 2020;10:e036526 (doi:10.1136/bmjopen-2019-036526)

Mononen N, Järvinen R, Hämeen-Anttila K, Airaksinen M, Bonhomme C, Kleme J, Pohjanoksa-Mäntylä M. A national approach to medicines information research: A systematic review. Res Social Adm Pharm 2018;14:1106–1124. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.sapharm.2018.01.011>.

Mononen N, Airaksinen MSA, Hämeen-Anttila K, Helakorpi S, Pohjanoksa-Mäntylä M. Trends in the receipt of medicines information among Finnish adults in 1999–2014: a nationwide repeated cross-sectional survey. BMJ Open 9:e026377, 2019 (doi: 10.1136/bmjopen-2018-026377)

Hämeen-Anttila K, Pietilä K, Pylkkänen L, Pohjanoksa-Mäntylä M. Internet as a source of medicines information (MI) among frequent internet users. Research in Social and Administrative Pharmacy 2018; 14(8):758–764

Pro gradu-tutkielmat

Bläfield K. Lääkityslista ja omakanta lääkehoidon hallintaa tukevina työkaluina pitkäaikaissairaiden omahoidossa. Helsingin yliopisto 2020

Muut artikkelit

Sulosaari V. Ammattilaisten ja potilaan rooli lääkehoitokeskustelussa. Palliatiivinen hoito Nro. 50, Toukokuu 2020, 20-21

Lapatto-Reiniluoto O, Kiviranta P, Juurinen K, Salimäki J. Lääkärien ja apteekkien yhteistyötä kannattaa kehittää. Lääkärilehti, Suomen Lääkärilehti 7/2020, s. 410 - 411

Hämeen-Anttila K, Aarnio H, Airaksinen M, Ojala R, Pohjanoksa-Mäntylä M. Lääkeneuvonnan ja potilaille suunnatun kirjallisen lääkeinformaation vaikuttavuus: Katsaus. Dosis 1: 70–88, 2019

Kiviranta P. Hämeen-Anttila K. Tukea pitkäaikaissairaana lääkeneuvontaan. Diabetes ja lääkäri. 48(4): 18–20, 2019 https://www.diabetes.fi/files/11505/Diabetes_ja_laakari_4_2019.pdf

Vehviläinen-Julkunen K. & Härkänen M. Lääkeinformaatiotutkimus hoitotieteessä – katsaus yliopistojen opinnäytetöihin. Dosis 1/2018, 44-58.

Hämeen-Anttila K, Kiviranta P. Lääkkeiden käyttäjät kokevat sähköisen lääketiedon käytön helpoksi. Sic! 3/2018: 35–36

Kongressi- ja muut esitykset

Kiviranta P, Jyrkkä J. Medicines information promoting rational use of medicines. 98th Heads of Medicines Agencies Meeting. EU2019. Levi 2019

Mononen N, Pohjanoksa-Mäntylä M, Airaksinen M, Hämeen-Anttila K. How far are we from well-functioning pharmacotherapy process resulting in adherent patients? FIP World Congress of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences. Abu Dhabi 2019

Kiviranta P. The Finnish Medicines Information Strategy and Network from the perspective of patient safety. Meeting of the Working Party on Public Health at Senior Level. Council of the European Union. Bryssels 2019

Kiviranta P, Mononen N, Ipek P, Pohjanoksa-Mäntylä M, Airaksinen M, Hämeen-Anttila K. Stakeholders' experiences of collaboration in Finnish national Medicines Information Network. EACH, Porto 2018

5. ARVIO KAUDEN 2018–2020 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA

Lääkeinformaatioverkoston kauden 2018–2020 alussa asetettiin useita päätavoitteita (kts. Johdanto). Lääkeinformaatioverkoston toiminnan voidaan katsoa vakiintuneen jo toisen kautensa aikana, mutta työryhmien välistä yhteistyötä ja viestintää haluttiin edelleen parantaa kolmannella kaudella.

Työryhmien välistä tiedonvaihtoa on edistetty esimerkiksi Lääkeinformaatioverkoston vuosittaisissa yhteistapaamisissa, joissa on ollut mahdollisuus myös eri työryhmien jäsenten välisiin keskusteluihin. Lääkeinformaatioverkostossa on mukana noin 120 henkilöä yli 60 alan organisaatiosta.

Yhteistapaamisiin on osallistunut aina lähes puolet jäsenistä. Myös aktiivisuus osallistua oman työryhmän kokouksiin on ollut hyvä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistus ei valmistunut toimintakaudella 2018–2020. Toimikaudella jatkettiin kuitenkin Rationaalisen lääkehoidon toimeenpano-ohjelmassa ja sen jälkeen julkaistun lääkeasioiden tiekartan ([Näkökulmia lääkehoitoon ja lääkkeiden jakeluun liittyvistä muutostarpeista. Virkamiesmuistio](#)) lääkeinformaatioon linkittyvien toimenpiteiden edistämistä. Esimerkiksi verkosto panosti viestintään ajantasaisen lääkityslistan laadinnan ja ylläpidon tärkeydestä.

Kaikki Lääkeinformaatioverkoston työryhmät osallistuivat ”Kohti laadukasta lääkeinformaatiota” -materiaalikonaisuuden loppuun saattamiseen ja valmistuneista materiaaleista viestimiseen. Tämä panostus on ollut verkostolta merkittävä. Viestintää materiaalien olemassa olosta ja niiden hyödyntämisestä niin lääkkeiden käyttäjien kuin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskuudessa tullaan jatkamaan seuraavallakin strategiakaudella.

Lääkeinformaatioverkosto tekee työtä ”Luotettavan lääketiedon puolesta”. Brändin tunnettavuus on parantunut kauden 2018–2020 aikana ja tästä esimerkkinä voi nostaa Tunne lääkkeesi -Facebook sivuston, jonka seuraajien määrä on kasvanut koko ajan ilman rahallista panostusta päivityksien leviämiseen. Sivustoa päivitetään viikoittain verkoston toimijoiden yhteistyönä.

Kauden 2018–2020 lopussa alkanut koronaviruspandemia pakotti kaikki työryhmät pitämään kokouksensa etäyhteydellä. Samoin kaikki viimeiselle vuodelle 2020 suunnitellut yhteiset tilaisuudet siirtyivät etäyhteydellä pidettäviksi maaliskuun lopusta 2020 alkaen. Vallitseva tilanne on vaikeuttanut

yhteistä keskustelua ja kehittämistä, mutta on myös pakottanut keksimään luovia tapoja osallistaa esimerkiksi kaikkia kokouksiin osallistujia ja pitämään yhteyttä yllä. Lääkeinformaatioverkoston toiminnan on koettu lisänneen eri terveydenhuollon ammattilaisten välistä keskustelua. Pandemian vaikutukset verkoston toimintaan eivät toivottavasti ole kovin suuria, koska verkoston toiminta koetaan jo vakiintuneeksi ja etäyhteyksiä on hyödynnetty koko verkoston historian ajan.

Lääkeinformaatiofoorumeita tällä kaudella järjestettiin vain yksi, koska verkostossa keskityttiin lääkeinformaatiostrategian päivitysprosessiin. Strategian päivittäminen oli yksi verkoston tavoitteista. Verkoston jäsenet osallistuivat ahkerasti keskusteluihin ja strategialuonnoksen kommentointiin. Uusi strategia ”Lääkkeen käyttäjä lääkeinformaation keskiöön. Lääkeinformaatiostrategia 2021–2026.”, julkaistaan alkuvuodesta 2021. Lääkeinformaatiostrategian toteuttamista jatkaa rakenteeltaan uudistunut Lääkeinformaatioverkosto. Kaiken kaikkiaan Lääkeinformaatioverkoston kauden 2018–2020 päätavoitteet on saavutettu hyvin. Lisäksi lääkeinformaatiotutkimus on Suomessa ollut aktiivista ja se on otettu kiinteäksi osaksi strategian toteuttamista. Tutkimustietoa on hyödynnetty toiminnan suuntaamisessa, arvioinnissa ja seurannassa.

6. LÄÄKEINFORMAATIOSTRATEGIAAN 2012–2020 KIRJATTUJEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Lääkeinformaatioverkoston jäsenille toteutettiin kysely 24.8.–6.9.2020 välisenä aikana. Kyselyn tavoitteena oli selvittää Lääkeinformaatioverkoston jäsenien näkemyksiä lääkeinformaatiostrategian 2011–2020 tavoitteiden ja tehtävien toteutumisesta (Kuva 3). Kyselyyn saatiin 25 vastausta, joista neljä oli annettu pienryhmissä, joiden koot vaihtelivat 2–4 hengen välillä (2, 3, 3 ja 4 henkeä). Vastaukset on koottu taulukkoon 4.

STRATEGISET TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT 2012–2020:

- 1 Suomessa on toimiva moniammatillinen lääkeinformaatioverkosto.**
 - Luodaan kansallinen lääkeinformaatioverkosto.
 - Tutkimus ja seuranta kytetään osaksi lääkeinformaatiotoimintaa.
 - Osallistutaan kansainväliseen toimintaan.
- 2 Terveydenhuollon ammatilliset käyttävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja.**
 - Lisätään luotettavien tiedonlähteiden tunnettuutta.
 - Kehitetään lääketiedon saavutettavuutta ja käytettävyyttä.
 - Hyödynnetään lääkehoidon erityisosaajia ja -palveluita.
- 3 Terveydenhuollon lääkeosaaminen on korkeatasoista ja moniammatillista.**
 - Kehitetään lääkehoidon osaamista ja lääkeneuvonnan koulutusta.
 - Perus- ja täydennyskoulutuksessa painotetaan potilaskeskeisyyttä, moniammatillisuutta ja omahoidon tukemista.
- 4 Lääkeneuvonta perustuu valtakunnallisiin suosituksiin ja paikallisiin sopimuksiin.**
 - Yhdenmukaistetaan terveydenhuollon lääkeneuvontaa.
 - Lääkeinformaatiolla tuetaan lääkehoidon toteuttamista eri toimintaympäristöissä.
 - Varmistetaan lääkeneuvonta itsehoitossa.
- 5 Lääkkeiden käyttäjät hyödyntävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja.**
 - Tarjolla on luotettavaa lääketietoa.
 - Kehitetään pakkauselosteiden luettavuutta ja käytettävyyttä.
 - Tuotetaan lääkeinformaatiota kielivähemmistöille ja muille erityisryhmille.
 - Lääkeinformaation välittämiseksi lisätään tieto- ja viestintätekniikan käyttöä.
- 6 Väestön terveydenlukutaito on hyvä.**
 - Edistetään lasten ja aikuisten terveydenlukutaitoa.

Kuva 3. Lääkeinformaatiostrategiassa kuvatut strategiset tavoitteet ja tehtävät vuosille 2012–2020 (lähde: [Lääkeinformaatiostrategia](#))

Kyselyn avoimissa kysymyksissä kysyttiin

- millainen merkitys lääkeinformaatiostrategialla 2012–2020 on ollut kansallisesti sekä
- millainen merkitys strategialla 2012–2020 on ollut omissa organisaatioissa/taholla, jota edustaa lääkeinformaatioverkostossa.

Lääkeinformaatiostrategia on tuonut näkyväksi lääkeinformaation merkityksen järkevän ja turvallisen lääkehoidon toteuttamisessa. Lääkeinformaatioverkoston jäsenet myös tunnistavat toimijoiden välisen yhteistyön lisääntyneen verkoston myötä. Lisäksi strategian tavoitteiden 2 ja 5 alle kirjattuja tehtäviä luotettavien lääkeinformaatiolähteiden ja -kanavien tunnettuuden lisäämistä sekä terveydenhuollon ammattilaisille että lääkkeiden käyttäjille on edistetty strategiakauden aikana (Kuva 3).

Lääkeinformaatiostrategian 2012–2020 tavoitteiden, kuten myös useiden toimenpiteiden, on todettu olevan hyvin kunnianhimoisia ja laajoja. Työtä riittää vielä tulevaisuudessakin! Eräs vastaaja kirjoittaa lohdullisesti, että *”Vaikka kaikkia strategisia tavoitteita ja yksittäisiä toimenpiteitä ei olla saatu toteutettua, mielestäni lääkeinformaatiostrategia ja sen toteuttamiseksi perustettu lääkeinformaatioverkosto on ollut todella onnistunut.”* Useat kyselyyn vastaajat mainitsevat vastauksissaan verkoston olleen aktiivinen ja tehneen hyvää työtä.

Myös oikean ja ajantasaisen lääkeinformaation tärkeyden ymmärtäminen omassa organisaatiossa aikaisempaa paremmin nostettiin esille. Oli myös heitä, jotka eivät nähneet lääkeinformaatiostrategian merkinneen yksittäisenä asiana juurikaan, mutta osana laajempaa lääkeinformaation kehittämistä ja tiedonvälitystä kylläkin. Lääkeinformaatioverkosto on mahdollistanut yhteistyön, mutta toisaalta antanut myös tilaisuuden tehdä omaa toimintaa ja työtä näkyväksi verkoston jäsenille. Yhdessä vastauksessa nostettiin esiin myös päällekkäisen tekemisen vähentyminen eri organisaatioissa, kun toimijat tuntevat paremmin toisensa ja asioita voidaan edistää myös yhdessä.

Verkoston jäsenet kokevat, että verkoston tuottamia materiaaleja voi hyödyntää omassa työssä sekä jakaa omille sidosryhmille. Materiaalit sisältävät luotettavaa ja ajankohtaista tietoa. Verkoston nähdään myös osaltaan lisänneen moniammatillista yhteistyötä ja tuoneen paremmin moniammatillisuutta näkyväksi heille, jotka eivät ole suoraan potilastyössä mukana.

Lääkeinformaatiostrategian myötä potilasjärjestöt on tunnistettu tärkeäksi yhteistyökumppaniksi lääkeinformaation tuottamisessa ja välittämisessä, mikä on avannut järjestöille uudenlaista toimintakenttää ja yhteistyön mahdollisuuksia. Suora lainaus kyselyn vastauksesta kuuluukin, että *”Käyttäjille suunnattua lääkeinformaatiota on edistetty systemaattisesti tavalla, joka on tuonut potilasjärjestöille uusia keinoja olla osallisina lääkeinformaation tuottamisen ja välittämisen ketjussa.”*

Taulukko 4. Arvioi kuinka hyvin lääkeinformaatiostrategiassa kuvatut strategiset tavoitteet ja tehtävät ovat mielestäsi toteutuneet 2012–2020 välisenä aikana (25 vastausta)

	Hyvin tai erittäin hyvin	Ei hyvin eikä huonosti	Huonosti tai erittäin huonosti	Vastauksia
1. Suomessa on toimiva moniammatillinen lääkeinformaatioverkosto	19	3	0	22
Luodaan kansallinen lääkeinformaatioverkosto	21	3	0	24
Tutkimus ja seuranta kytketään osaksi lääkeinformaatiotoimintaa	13	8	3	24
Osallistutaan kansainväliseen toimintaan	5	13	6	23
2. Terveystieteen ammattilaiset käyttävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja	15	7	0	22
Lisätään luotettavien tiedonlähteiden tunnettuutta	19	4	1	24
Kehitetään lääketiedon saavutettavuutta ja käytettävyyttä	12	8	3	23
Hyödynnetään lääkehoidon erityisosaajia ja -palveluita	10	10	4	24
3. Terveystieteen lääkeosaaminen on korkeatasoista ja moniammatillista	12	10	2	24
Kehitetään lääkehoidon osaamista ja lääkeneuvonnan koulutusta	14	9	1	24
Perus- ja täydennyskoulutuksessa painotetaan potilaskeskeisyyttä, moniammatillisuutta ja omahoidon tukemista	8	14	2	24
4. Lääkineuvonta perustuu valtakunnallisiin suosituksiin ja paikallisiin sopimuksiin	14	7	2	23
Yhdenmukaistetaan terveystieteen lääkineuvontaa	9	6	8	23
Lääkeinformaatiolla tuetaan lääkehoidon toteuttamista eri toimintaympäristöissä	12	7	5	24
Varmistetaan lääkineuvonta itsehoitossa	9	10	5	24
5. Lääkkeiden käyttäjät hyödyntävät luotettavia tiedonlähteitä ja palveluja	5	14	2	21
Tarjolla on luotettavaa lääketietoa	22	2	1	25
Kehitetään pakkauselosteiden luettavuutta ja käytettävyyttä	4	11	8	23
Tuotetaan lääkeinformaatiota kielivähemmistöille ja muille erityisryhmille	8	7	9	24
Lääkeinformaation välittämiseksi lisätään tieto- ja viestintätekniikan käyttöä	14	6	4	24
6. Väestön terveydenlukupolku on hyvä	4	13	4	21
Edistetään lasten ja aikuisten terveydenlukupolkuja	7	9	7	23

LÄHTEET

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea. Tiedolla järkevään lääkkeiden käyttöön. Lääkeinformaatio toiminnan nykytila ja strategia vuoteen 2020. Fimea kehittää, arvioi ja informoi - julkaisusarja 1/2012, Helsinki 2012

LIITE 1: Työryhmien tehtävät ja kokoonpanot kauden 2018–2020 päättyessä

Koordinaatioryhmän tehtävänä on erityisesti lääkeinformaation tuottamisen ja järjestämisen kehittäminen. Tavoitteena on kehittää erityisesti terveydenhuollon ammattilaisille suunnattua lääkeinformaatiota, mutta myös lääkkeiden käyttäjille suunnattua lääkeinformaatiota ja edistää julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä. Lisäksi koordinaatioryhmä koordinoi koko verkoston toimintaa yhteistyössä Fimean kanssa.

Koordinaatioryhmän kokoonpano

Sari Kujala (puheenjohtaja) (Maria Paile-Hyvärinen), Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea

Päivi Kiviranta (sihteeri) (Katri Hämeen-Anttila), Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea

Minna Palhamo (varapuheenjohtaja) (Essi Kariaho), Lääketietokeskus

Laura Labart (Jaakko Laurila), Lääketeollisuus ry

Heikki Bothas, Rinnakkaislääketeollisuus ry

Inka Puumalainen (Paula Hägg), Yliopiston Apteekki

Henna Kyllönen (Charlotta Sandler), Suomen Apteekkariliitto

Antti Kataja (Riitta Uusi-Esko), Suomen Farmasialiitto

Kirsi Sillanpää, Tehy (Nina Hahtela, Suomen sairaanhoitajaliitto ry.)

Päivi Opari, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry (Anne Viikeri, Kilpirauhasliitto)

Jorma Komulainen (Outi Romero), Suomalainen Lääkäriseura Duodecim

Jukka Pesonen (Kristiina Kuismanen) Orion Oyj Orion Pharma

Marika Pohjanoksa-Mäntylä, Helsingin yliopisto, sosiaalifarmasian osasto (tutkimustyöryhmän edustaja)

Outi Lapatto-Reiniluoto, HUS Apteekki (Kari Raaska, Suomen Psykiatriyhdistys) (lääkeinformaatiota ammattilaisille -työryhmän edustaja)

Virpi Sulosaari, Turun AMK (Sami Heistaro, Suomen Lääkäriliitto) (koulutustyöryhmän edustaja)

Tarja Pajunen, Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskus (Marjo Lehtonen, kokemustoimija, Munuais- ja maksaliitto) (lääkeinformaatiota lääkkeiden käyttäjille -työryhmän edustaja)

Jaana Reijonaho, Tehy (Petra Tirkkonen, Lääketeollisuus ry) (Viestintätiimin edustaja)

Viestintätiimi on koordinaatioryhmään kuuluvien sidosryhmien viestinnän asiantuntijoista ja/tai muista asiantuntijoista koottu tiimi, joka toimii koordinaatioryhmän tukena lääkeinformaatioverkoston viestintää suunnittelemassa ja toteuttamassa.

Viestintätiimin kokoonpano

Petra Tirkkonen, Lääketeollisuus ry

Outi Romero, Suomalainen Lääkäriseura Duodecim

Taru Vanhala, Suomen Apteekkariliitto

Anne Hautala, Suomen Farmasialiitto

Sami Suominen, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Jaana Reijonaho, Tehy

Katja Lindgren-Äimänen, (Minna Takaloeskola) Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea

Koulutustyöryhmä on ammatillisten oppilaitosten, ammattikorkeakoulujen, yliopistojen ja täydennyskoulutusyksiköiden opettajien yhteinen foorumi, jossa kehitetään moniammatillisuutta ja lääkeinformaatio toimintaa edistäviä ratkaisuja perus- ja täydennyskoulutukseen. Toiminnassa huomioidaan työelämän tarpeet. Tärkeä tavoite on moniammatillisen yhteistyön implementointi käytäntöön yhteistyössä Lääkeinformaatiota ammattilaisille -työryhmän kanssa.

Koulutustyöryhmän kokoonpano

Lääketieteen koulutusyksiköt:

Eriika Savontaus, Turun yliopisto

Risto Huupponen, Turun yliopisto

Lauri Tuure, Tampereen yliopiston Lääketieteen ja biotieteiden tiedekunta (Aleksi Tornio, Turun yliopisto)

Farmasian koulutusyksiköt:

Krista Laine, sihteeri, Itä-Suomen yliopisto (Tarja Toropainen, Itä-Suomen yliopisto)

Niina Mononen, Helsingin yliopisto

Ulla-Mari Parkkisenniemi-Kinnunen, Åbo Akademi

Farmasian täydennyskoulutus:

Katariina Kalsta, Farmasian oppimiskeskus

Ammattikorkeakoulut:

Virpi Sulosaari, puheenjohtaja Turun ammattikorkeakoulu (Hannele Tyrväinen, Jyväskylän ammattikorkeakoulu)

Ammatti- ja aikuisopistot:

Eija Vihantavaara Helsingin Diakoniaopisto (Hanna Heinonen, Turun ammatti-instituutti)

Opiskelijajärjestöt:

Maarit Vornanen, Suomen farmasian opiskelijat (Arttu Lahtiharju, Suomen Medisiinariliitto)

Johanna Nelimarkka, Suomen Hammaslääketieteen Opiskelijain Liitto ry

Terveystieteiden palvelujärjestelmän edustus:

Sami Sneck, OYS (Janne Hukkanen, OYS)

Ammattiliitot:

Sami Heistaro, varapuheenjohtaja, Suomen Lääkäriliitto (Noora Savanheimo, Suomen Hammaslääkäriliitto)

Tiiu Nikkilä, Proviisoriyhdistys (Sanna Passi, Suomen Farmasialiitto)

Teija Korhonen, Suomen Sairaanhoidtajaliitto

Mervi Flinkman, Tehy (Elina Ottela, SuPer)

Fimea:

Hanna-Mari Jauhonen (Johanna Jyrkkä)

Tutkimustyöryhmän tehtävänä on edistää lääkeinformaatioon liittyvän tutkimuksen tekemistä ja yhteistyötä. Sen tehtävänä on myös määrittellä keskeiset lääkeinformaatioon liittyvät tutkimusalueet ja -aiheet. Työryhmä on puolueeton ja sen jäsenet ilmoittavat sidonnaisuutensa avoimesti. Työryhmä tekee tiivistä yhteistyötä koordinaatioryhmän kanssa. Tärkeä tehtävä on arvioida kriittisesti lääkeinformaatioverkoston toimintaa ja mahdollisuuksien mukaan tuotoksia käytettävyyden, luotettavuuden ja puolueettomuuden näkökulmista.

Tutkimustyöryhmän kokoonpanoLääketieteen koulutusyksiköt:

Helena Liira, Helsingin yliopisto

Juha Puustinen, Satakunnan sairaanhoitopiiri

Suomen Kliinisen Farmakologian yhdistys ja Suomen Farmakologiyhdistys:

Markus Forsberg, Suomen Farmakologiyhdistys (Miia Turpeinen) Suomen Kliinisen Farmakologian yhdistys

Farmasian koulutusyksiköt:

Marika Pohjanoksa-Mäntylä, puheenjohtaja, Helsingin yliopisto (Marja Airaksinen, Helsingin yliopisto)

Piia Siitonen, Itä-Suomen yliopisto (Kirsti Vainio, Itä-Suomen yliopisto)

Hoitotieteen koulutusyksiköt:

Katri Vehviläinen-Julkunen, Itä-Suomen yliopisto (Riitta Suhonen, Turun yliopisto)

Duodecim:

Eero Mervaala

Kliinisen Farmasian Seura:

Raimo Ojala (Miia Tiihonen)

Yliopistojen apteekit:

Inka Puumalainen, Yliopiston Apteekki (Kirsti Vainio, Itä-Suomen yliopiston apteekki)

Kela:

Leena Saastamoinen, sihteeri

THL:

Timo Partonen

Fimea:

Katri Hämeen-Anttila (Johanna Jyrkkä)

Potilasedustaaja:

Aimo Strömberg

Lääkeinformaatiota ammattilaisille -työryhmän tavoitteena on kehittää lääkeinformaatiotoimintaa, moniammatillista yhteistyötä ja lääkeinformaation välittämistä käytännön tasolla terveydenhuollossa. Tärkeä tavoite on moniammatillisen yhteistyön implementointi käytäntöön yhteistyössä Koulutustyöryhmän kanssa.

Lääkeinformaatiota ammattilaisille -työryhmän kokoonpano

Suomen Kliinisen Farmakologian yhdistys:

Janne Backman, puheenjohtaja (Risto Huupponen)

Muut erikoislääkäriyhdistykset:

Kari Raaska, Suomen Psykiatriyhdistys (Mikko Purhonen, muut erikoislääkäriyhdistykset)

Kliinisen Farmasian Seura:

Ville Valkonen, sihteeri (Irene Soinio-Laaksonen)

Sairaala-apteekit ja lääkekeskukset:

Elina Honkoila, HUS-apteekki (Kirsi Juurinen, Keski-Suomen keskussairaalan sairaala-apteekki)

Suomen Apteekkariliitto:

Henna Kyllönen

Kela:

Rauni Allinen (varapuheenjohtaja), (Miia Djerf)

Yliopistojen apteekit:

Jouko Savolainen, Itä-Suomen yliopiston apteekki (Martina Suominen, Yliopiston Apteekki)

Terveydenhuollon palvelujärjestelmän edustus:

Outi Lapatto-Reiniluoto, HUS (Aleksi Tornio, Turun yliopisto)

Olli-Matti Valkonen, Helsingin terveyskeskus (Liisa Karttunen, Helsingin terveyskeskus)

Ammattiliitot:

Lauri Vuorenkoski, Suomen Lääkäriliitto (Noora Savanheimo, Suomen Hammaslääkäriliitto)

Riitta Uusi-Esko, Suomen Farmasialiitto (Martta Huttu, Proviisoriyhdistys)

Mervi Flinkman (Tehy)

Elina Ottela (Johanna Perez), SuPer

Lääketeollisuus ry

Laura Labart (Jaakko Laurila)

Duodecim:

Jorma Komulainen

Fimea:

Päivi Kiviranta (Pirjo Rosenberg)

Lääkeinformaatiota lääkkeiden käyttäjille -työryhmän tavoitteena on kehittää, luoda ja arvioida lääkkeiden käyttäjille suunnattua lääkeinformaatiota ja lääkeinformaatiotoimintaa. Työryhmän toiminta vahvistaa omahoidon tukemista ja lääkkeiden käyttäjien valtaistumista.

Lääkeinformaatiota lääkkeiden käyttäjille -työryhmän kokoonpanoPotilaiden edustus:

Jaana Hirvonen, Reumaliitto

Taina Häkkinen, Syöpäjärjestöt

Tanja Vanhala, ADHD-liitto/kokemustoimija

Tarja Pajunen, varapuheenjohtaja / sihteeri Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL (sihteeri)

Laura Tuominen-Lozic, Suomen Diabetesliitto

Hannu Koivula, Omaishoitajien liitto

Paavo Koistinen, Potilasliitto

Maarit Heinimäki, Munuais- ja maksaliitto

Marjo Lehtonen, Munuais- ja maksaliitto, kokemusasiantuntija

Anu Korhonen, Eläkeliitto

Mari Blek-Vehkaluoto, Sydänliitto

Anne Viikeri, Kilpirauhasliitto

Laura Syväsalmi (Marika Rönnerberg), Kuurojen liitto

Markku Möttönen, Näkövammaisten liitto
Sarita Maja-Hellman, kokemustoimija

Kuluttajaliitto:

Tiina Vyyryläinen (Juha Beurling)

Suomen Apteekkariliitto:

Tiina Koskenkorva (Sanna Siissalo)

Yliopiston apteekin tietopalvelut:

Martina Suominen (Sanna Mykkänen)

Lääketietokeskus:

Essi Kariaho, puheenjohtaja (Elli Leppä)

Lääketeollisuus ry:

Jaakko Laurila

Terveystieteiden ammattihenkilöiden edustaja:

Mervi Flinkman, Tehy (Eva Siitonen, Tehy)

Fimea:

Päivi Kiviranta (Katri Hämeen-Anttila)

8.10.2020

TOTEUTUNEET VIESTINTÄTOIMENPITEET

Viestinnän tavoite	Viestintätoimenpide	Tarkka kohderyhmä	Aikataulu & viestintä-toimenpiteen toteuttaja(t) Vastuhenkilö	Kuittaus toteutumisesta + pvm	Vaikutuksen seuranta
--------------------	---------------------	-------------------	--	-------------------------------	----------------------

YLEINEN VIESTINTÄ KAIKKIIN MATERIAALEIHIN LIITTYEN					
Tiedottaa materiaalien valmistumisesta & verkkosivujen avautumisesta	Sähköpostiviesti	Lääkeinformaatioverkoston toimijat	08/2019 & Fimea / Päivi Kiviranta	Sähköpostiviesti 29.8.2019	
Tiedottaa materiaaleista	Fimean verkkoutinen ja twiitti	Fimean verkkouutisten seuraajat	08/2019 & Fimea / Päivi Kiviranta	Fimean verkkoutinen ja twiitti 29.8.2019	
Tiedottaa materiaaleista	Suomen Apteekkariliiton farmaseuttinen tiedote	Farmasian ammattilaiset, apteekit	tiedote 36/2019 & Apteekkariliitto/ Emmi Puumalainen	julkaistu 4.9.2019	Tuli palautetta taitossa tulleista virheistä. Korjattu 09/2019.
Tiedottaa materiaaleista	Proviisoriyhdistyksen jäsenkirje	Proviisoriyhdistyksen jäsenet	jäsenkirje 18/2019 & Proviisoriyhdistys/ Maritta Huttu	julkaistu 9.9.2019	
Tiedottaa materiaaleista	Henkilökuntainfo	HUS apteekin oma henkilökunta (yli 300 hlöä)	08/2019 & HUS Apteekki/ Elina Honkoila	toteutettu 30.8.2019	
Tiedottaa materiaaleista	Sähköpostiviesti	Suomen sairaala-apteekit	09/2019 & HUS Apteekki/ Elina Honkoila	lähetetty 13.9.2019	
Tiedottaa materiaaleista	Farmasialiiton uutiskirje - Ajankohtaista lääkealalta	Farmasialiiton jäsenille	9/2019 & Farmasialiitto/ Anne Hautala	julkaistu 30.9.2019	
Tiedottaa materiaaleista	Artikkeli Hammaslääkäri-lehdessä sekä nostoja Hammaslääkäriiliiton some-kanaviin	Hammaslääkärit	10/2019 & Hammaslääkäriiliitto/ Nora Savanheimo	julkaistu 3.10.2019	
Tiedottaa materiaaleista	Sic! uutiskirje	Sic! uutiskirjeen tilaajat	10/2019 & Fimea / Päivi Kiviranta	lähetetty 4.10.2019	
Tiedottaa materiaaleista	Lääkitysturvallisuuspäivä (FCG Koulutus järjestäjänä) 7.11.2019, esitys. Mallit materiaaleista olivat esillä koko päivän.	Päivään osallistujina farmasian ammattilaisia ja muutama hoitaja	11/2019 & Fimea/ Päivi Kiviranta	7.11.2019	
Tiedottaa materiaaleista	Lammi Seminaari	Helsingin yliopiston tutkijat ja jatko-opiskelijat	Helsingin yliopisto/Niina Mononen	12.11.2019	

Tiedottaa materiaaleista	Lääkeinformaatioverkoston uutiskirje	Lääkeinformaatioverkoston uutiskirjeen tilaajat	22.9.2020 & Fimea/Päivi Kiviranta	22.9.2020	
Viestii Lääkeinformaatioverkoston tuloksista	Sic! -verkkolehden artikkeli	Sic! lehden lukijat/ terv. huollon ammattilaiset	kevät 2021 & Fimea/ Päivi Kiviranta ja Katri Hämeen-Anttila		
LÄÄKKEEN KÄYTTÄJÄN NÄKÖKULMA:					
KUVAUS TERVEYDENHUOLLON AMMATTIHENKILÖIDEN JA PITKÄAIKAISAIRAAN ROOLISTA LÄÄKEHOITOPROSESSISSA					
Lääkehoidon turvallisuuden ja onnistumisen toteutuminen	Kiertoartikkeli "Lääkehoito onnistuu yhdessä" sekä lääkehoitoprosessin eri vaiheita kuvaava, valmis some-materiaali (tehty samanaikaisesti)	Potilasjärjestöjen jäsenet	Syksy 2019 & Työryhmä: Annika Koivisto, Suomen Apteekkariliitto Tarja Pajunen, Eläkkeensaajien keskusliitto ry, Laura Tuominen-Lozic, Diabetesliitto ja Päivi Kiviranta, Fimea	Lähetetty koko Lääkeinformaatioverkostolle tiedoksi ja hyödynnettäväksi 4.10.2019.	
Lääkehoidon onnistuminen	Kiertoartikkeli julkaistu Diabetesliiton verkkosivulla Ajankohtaista -osiossa	Verkkosivun seuraajat	10/2019 & Diabetesliitto/ Laura Tuominen-Lozic	julkaistu 8.10.2019	
Lääkehoidon onnistuminen	Kiertoartikkeli jaettu myös Tunne lääkkeesi sivulla Diabetesliiton verkkosivustosta	Tunne lääkkeesi Facebook sivun seuraajat	Diabetesliitto/ Laura Tuominen-Lozic	julkaistu 16.10.2019	
Lääkehoidon onnistuminen	Kiertoartikkeli julkaistu Suomen Potilaslehdessä (painettu)	Terveyspalvelujen käyttäjät	12/2019 Suomen Potilasliitto / Paavo Koistinen	julkaistu No 4/2019	
Lääkehoidon onnistuminen	Kiertoartikkeli julkaistu Pääkaupunkiseudun Omaishoitajien verkkosivuilla	Omaishoitajat ja verkkosivuilla vierailevat	Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ry/Hannu Koivula	julkaistu 14.1.2020	
Lääkehoidon onnistuminen	Kiertoartikkeli julkaistu IBD-lehdessä, julkaisija Crohn ja Colitis ry	Järjestön jäsenet, lehden painomäärä on 9 000.	Renja Nikula, Crohn ja Colitis ry , Diabetesliiton Lauta Tuominen-Lozicink vinkistä	numero 1/2020, virallinen ilmestymispäivä 17.2.2020.	
Lääkehoidon onnistuminen	Kiertoartikkeli julkaistu Suomen Kilpirauhasliiton Kilpi-lehdessä (painettu ja verkkoversio)	Jäsenet.	1/2020 & Suomen Kilpirauhasliitto/Tanja Väyrynen	julkaistu 1/2020, lehti on jaossa myös Lääkehoidon päivän kansalaistapahtumassa 12.3.2020	
Lääkehoidon onnistuminen	Kiertoartikkeli julkaistu SOSTE:n nettisivuilla	Verkkosivun seuraajat	SOSTE/Päivi Opari	12.3.2020	
LÄÄKKEEN KÄYTTÄJÄN NÄKÖKULMA:					
OHJEITA TURVALLISEEN LÄÄKEHOITON OPAS					
Levittää opasta sekä ammattilaisten että lääkkeiden käyttäjien tietoisuuteen ja käyttöön	Opas on yksi Lääkehoidon päivän 2020 materiaaleista	lääkkeiden käyttäjät ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset	Julkaistaan sekä suomeksi että ruotsiksi Lääkehoidon päivän materiaaleissa sekä Fimea.fi verkkosivuilla/ Katri Hämeen-Anttila	suomeksi 20.1.2020 ruotsiksi 11.2.2020	
Levittää opasta ammattilaisten tietoisuuteen	Sähköposti omalle ryhmälle	KELAn asiantuntijat	KELA/Rauni Allinen	28.1.2020	

Levittää tietoisuutta oppaasta lääkkeiden käyttäjien/potilaiden tietoisuuteen	Lisätään opas HUS:n ylläpitämän Terveyskylän Lääketaloon, www.laaketalo.fi	Lääketalossa vierailevat lääkkeiden käyttäjät ja ammattilaiset	HUS/Outi Lapatto-Reiniluoto	6.2.2020	
Levittää tietoisuutta oppaasta ammattilaisten ja lääkkeiden käyttäjien/potilaiden tietoisuuteen	Jaettu Fimean Lääkehoidon päivän uutiskirje sähköpostilla	Jäsenorganisaatiot ja yhteistyötahot	SOSTE ry/Tarja Pajunen	7.2.2020	
Levittää opasta ammattilaisten tietoisuuteen	Tapaaminen	Jäsenyritysten lääketurvavaihmiset	Lääketeollisuus ry/Petra Tirkkonen	22.2.2020	
Levittää opasta ammattilaisten tietoisuuteen	Apteekkariliitto on kannustanut jäsenapteekkejaan osallistumaan Lääkehoidon päivään ja jakanut tietoa oppaasta sekä organisoinut painetun oppaan tilausmahdollisuuden	apteekin ammattilaiset	Suomen Apteekkariliitto/Tiina Koskenkorva	helmikuu 2020	
Levittää opasta sekä ammattilaisten että lääkkeiden käyttäjien tietoisuuteen ja käyttöön	some-markkinointia Fimean Twitter-tilin ja Tunne lääkkeesi Facebook sivun kautta	terveydenhuollon ammattilaiset ja lääkkeiden käyttäjät	viikot 7-10/2020 & Fimea/Päivi Kiviranta ja viestintä	toteutettu 02-03/2020	
Levittää opasta ammattilaisten tietoisuuteen	Farmasialiiton uutiskirje	farmasian ammattilaiset ja uutiskirjeen tilaajat	Farmasialiitto/Anne Hautala	julkaistu 28.2.2020	
Levittää opasta sekä ammattilaisten että lääkkeiden käyttäjien tietoisuuteen ja käyttöön	Markkinointivideo oppaasta	lääkkeiden käyttäjät ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset	Kuvattu 13.2.2020, julkaistaan viikolla 11. & Tarja Pajunen ja Hannu Koivula/ Katja Lindgren-Äimänen	julkaistu 9.3.2020	
Levittää opasta sekä ammattilaisten että lääkkeiden käyttäjien tietoisuuteen ja käyttöön	Verkkouutinen lääkehoidon päivän yhteydessä sekä somessa, ml. Diabetesliiton fb-sivu	Diabetesliiton jäsenet ja sivuston seuraajat	11.3.2020 & Diabetesliitto/Laura Tuominen-Lozic	julkaistu 11.3.2020	
Jakaa painettua opasta lääkkeiden käyttäjille	"Lääkehoito hallussa?" Lääkehoidon päivän kansalaistapahtuma Helsingin kaupungintalon aulassa	Tapahtuman osallistujat	12.3.2020 & Lääkehoidon päivän yhteistapahtuma	jaossa 12.3.3030	
Levitetty opasta	SOSTE:n uutiskirje	Uutiskirjeen tilaajat	SOSTE/Päivi Opari	7.4.2020	
TERVEYDENHUOLLON AMMATTILAISTEN NÄKÖKULMA: KUVAAU TERVEYDENHUOLLON AMMATTIHENKILÖIDEN JA PITKÄAIKAISSAIRAAN ROOLISTA LÄÄKEHOITOPROSESSISSA					
Eri kieliversioiden julkaiseminen hyödynnettäväksi	Materiaali julkaistu ruotsiksi Fimean ruotsinkielisillä verkkosivuilla "Läkemedelsinformation av hög kvalitet"	Fimea.fi seuraajat	08/2019 & Fimea / Päivi Kiviranta	Julkaistu 27.8.2019	
Levittää kuvausta ammattilaisten tietoisuuteen ja käyttöön	Farmaseuttinen tiedote apteekkeille Salkussa 4.9.2019	Suomen Apteekkariliiton jäsenapteekkien apteekkarit ja työntekijät	Suomen Apteekkariliitto/Johanna Salmäki	Salkussa 4.9.2019	

Levittää kuvausta ammattilaisten ja koulutettujen vapaaehtoistyöntekijöiden tietoisuuteen ja käyttöön	Artikkeli "Ammattilaisten ja potilaan rooli lääkehoitokeskustelussa", lehti: Palliatiivinen hoito Nro. 50, Toukokuu 2020, 20-21.	Lehden lukijoina on ammattihenkilöitä sekä koulutettuja vapaaehtoistyöntekijöitä, lehteä julkaisee Suomen Palliatiivisen Hoidon Yhdistys ry	Turun AMK/Virpi Sulosaari	Julkaistu 05/2020	
TERVEYDENHUOLLON AMMATTILAISET: KESKEISET LÄÄKETIEDON LÄHTEET JA TYÖKALUT					
Materiaalista tiedotus	Tiedote SuPerin verkkosivujen ja some-kanavien kautta	SuPerin jäsenet ja verkkosivujen ja some-kanavien seuraajat	09/2019 & SuPer/ Elina Ottela	Julkaistu 4.9.2019	
Materiaalista tiedotus	Farmaseuttinen tiedote apteekeille Salkussa 4.9.2019	Suomen Apteekkariliiton jäsenapteekkien apteekkarit ja työntekijät	Suomen Apteekkariliitto/Johanna Salimäki	4.9.2019	
Materiaalista tiedotus	Käsitelty Apteekkariliiton farmaseuttisessa valiokunnassa	Apteekkariliiton farmaseuttisen valiokunnan jäsenet	Suomen Apteekkariliitto/Johanna Salimäki	vuonna 2019	
Materiaalista tiedotus hoitajille	Lähihoitaja 2019 -tapahtuma, esitys Elina Ottelalla, SuPerista.	Tapahtumaan osallistui 1700 alan opiskelijaa ja opettajaa.	09/2019 & SuPer/ Elina Ottela	Julkaistu 6.9.2019	
Materiaalista tiedotus hoivayksiköille	Sähköposti	Apteekin kanssa yhteistyötä tekevät hoivayksiköt	09/2019 & Itä-Suomen yliopiston apteekki/ Jouko Savolainen	Lähetetty 30.9.2019	
Tiedottaa materiaaleista	Henkilökuntainfo, ensisijaisesti sairaalafarmasian lähteistä	HUS apteekin oma henkilökunta (yli 300 hlöä)	08/2019 & HUS Apteekki/ Elina Honkoila	toteutettu 30.8.2019	
Tiedottaa materiaaleista	Sähköpostiviesti, ensisijaisesti sairaalafarmasian lähteistä	Suomen sairaala-apteekit	09/2019 & HUS Apteekki/ Elina Honkoila	lähetetty 13.9.2019	
Materiaalista tiedotus terv. huollon ammattilaisille	Webinaari teemalle Lääketiedon tukiverkko	Terveydenhuollon ammattilaiset, linjoilla oli noin 20 eri yhteyttä ja tallennetta on katsottu n. 50 kertaa (11/2019).	10/2019 & Kliinisen farmasian seura/ Ville Valkonen	Webinaari 22.10.2019	
Materiaalista tiedostus lääkäreille	Lääkärpäivien ständillä lääkäreille suunnatun materiaalin jakaminen	Lääkärit	8.-10.1.2020 & Fimea/Katja Lindgren-Äimänen	Toteutettu 8.-10.1.2020	
TERVEYDENHUOLLON AMMATTILAISET: PAIKALLISET YHTEISTYÖMALLIT APTEEKKIEN JA MUUN TERVEYDENHUOLLON VÄLILLÄ					
Yhteistyömalleista kertominen ja yhteistyön lisääminen	Artikkeli "Lääkärien ja apteekkien yhteistyötä kannattaa kehittää" Lääkärilehden Työssä -osiossa, Suomen Lääkärilehti 7/2020, s. 410 - 411	Lääkärit	11/2019 & Outi Lapatto-Reiniluoto, HUS (työryhmässä mukana myös Johanna Salimäki, Apteekkariliitto, Kirsi Juurinen, KSSHP Jyväskylä ja Päivi Kiviranta, Fimea) Hyväksytty julkaisuun 21.1.2020	Julkaistu 7/2020, 14.2.2020	
TUTKIMUSTIEDON POHJALTA TOTEUTETTAVA VIESTINTÄ (Lääkeinformaatioverkostossa toteutetut tutkimukset* / julkaistut artikkelit)					

Tehdä näkyväksi ammattilaisten merkitystä lääketiedon lähteinä potilaille	Artikkeli Diabetes ja lääkäri -lehteen "Lääkäri ja farmasian ammattilainen potilaan tärkeimmät lääketiedon lähteet Tukea pitkäaikaissairaana lääkeneuvontaan "	Painosmäärä 20 000 kpl. Lukijoina lääkärit, diabeteshoitajat, apteekkihenkilökunta, ravitsemusterapeutit ja jalkojenhoitajat	11/2019 & Fimea/ Päivi Kiviranta ja Katri Hämeen-Anttila	Julkaistu 4/2019 joulukuun 2019	
---	---	--	--	---------------------------------	--